

SPIS TREŚCI

TOM 1

I. Choroby serca i naczyń krwionośnych – Leszek Giec,

Franciszek Kokot, Tadeusz Mandecki

Uwagi wstępne – Leszek Giec	1
Podstawy elektrofizjologii serca	2
Fizjologia układu bódźcôtwórczego i przewodzącego	4
Okresy i podokresy pracy serca	5
Niewydolność krążenia – Leszek Giec	6
Patofizjologia	6
Niewydolność serca – Leszek Giec	7
Uwagi wstępne	7
Podział kliniczny i przyczyny niewydolności serca	12
Obraz kliniczny przewlekłej niewydolności lewokomorowej	13
Przewlekła niewydolność prawokomorowa. Niewydolność serca zastoinowa lewo- i prawokomorowa	15
Klasyfikacja czynnościowa stopnia niewydolności serca	17
Ogólne zasady leczenia niewydolności serca	18
Leczenie przewlekłej niewydolności serca	19
Farmakoterapia przewlekłej niewydolności serca	20
Dysfunkcja rozkurczowa komór serca	29
Niefarmakologiczne metody leczenia przewlekłej niewydolności serca	29
Epidemiologia i rokowanie w przewlekłej zastoinowej niewydolności serca	30
Ostra niewydolność lewokomorowa. Dychawica sercowa i obrzęk płuc	30
Ostra niewydolność prawej komory serca. Ostry zespół sercowo-płucny	34
Niewydolność krążenia pochodzenia obwodowego	34
Wstrząs – Franciszek Kokot	34
Uwagi ogólne	34
Wstrząs hipowolemiczny	38
Wstrząs septyczny	40
Wstrząs spowodowany toksynami gronkowcowymi lub paciorkowcowymi	46
Wstrząs w przebiegu zatrucia	47

Wstrząs anafilaktyczny	47
Wstrząs pochodzenia płucnego	48
Wstrząs neurogeny	49
Wstrząs pochodzenia wewnątrzwydzielniczego lub metabolicznego	49
Wstrząs kardiogeny (sercopochodny) – <i>Leszek Giec</i>	50
Omdlenie – <i>Leszek Giec</i>	54
Zapaść ortostatyczna	54
Zespół nerwu błędnego	54
Wady serca wrodzone – <i>Tadeusz Mandecki</i>	55
Uwagi wstępne	55
Wady serca wrodzone bez sinicy i bez przecieku	57
Wady serca wrodzone bez sinicy z przeciekiem	58
Wady serca wrodzone z sinicą	59
Wady serca nabyte – <i>Tadeusz Mandecki</i>	60
Wady zastawki dwudzielnej	60
Wady zastawki aorty	68
Wady zastawki trójdzielnej	72
Zapalenie wsierdzia – <i>Tadeusz Mandecki</i>	73
Zespół Libmana-Sachsa	73
Infekcyjne zapalenie wsierdzia	74
Choroby mięśnia sercowego – <i>Tadeusz Mandecki</i>	77
Uwagi ogólne i podział	77
Symptomatologia chorób mięśnia sercowego	77
Zapalenie mięśnia sercowego	79
Niezapalne choroby mięśnia sercowego	79
Choroby osierdzia – <i>Tadeusz Mandecki</i>	82
Ostre zapalenie osierdzia	82
Przewlekłe zapalenie osierdzia	84
Gośćczka (choroba) reumatyczna – <i>Tadeusz Mandecki</i>	85
Choroba niedokrwienna serca – <i>Leszek Giec</i>	89
Krążenie wieńcowe a niedokrwienie mięśnia sercowego	90
Nazewnictwo i podział kliniczny	92
Przewlekła choroba niedokrwienna serca. Dusznica bolesna stabilna	93
Nietypowe postacie kliniczne przewlekłej choroby niedokrwiennej serca	102
Przewlekła choroba niedokrwienna serca z objawami niewydolności serca	104
Przewlekła choroba niedokrwienna serca z zaburzeniami rytmu serca	104
Ostra choroba niedokrwienna serca. Ostre zespoły wieńcowe	105
Niestabilna dusznica bolesna i ostry zawał serca bez uniesienia odcinka ST (NSTEMI)	107
Ostry zawał serca. Zawał serca z uniesieniem odcinka ST elektrokardiogramu (STEMI)	110
Leczenie ostrego zawału serca typu STEMI	117
Leczenie powikłań ostrego zawału serca	121
Chory po zawale serca	122
Zapobieganie chorobie niedokrwiennej serca	123
Zaburzenia rytmu serca – <i>Leszek Giec</i>	124
Uwagi wstępne	124
Podział leków przeciwarytmicznych	128
Fizjologiczny rytm serca	130
Skurcze przedwczesne pozazatokowe	131
Rytm parasystoliczny	136
Częstoskurcz napadowy	136

Częstoskurcz nadkomorowy: przedsionkowy lub węzłowy przy podłużnym rozszczępieniu łącza	137
Trzepotanie przedsionków	142
Migotanie przedsionków	143
Rozkojarzenie przedsionkowo-komorowe	146
Migotanie i trzepotanie komór	146
Zespół chorego węzła zatokowo-predsionkowego	147
Blok przedsionkowo-komorowy	149
Blok odnogi pęczka przedsionkowo-komorowego (Hisa)	152
Bloki gałęzi odnog pęczka przedsionkowo-komorowego (Hisa)	153
Zespół preekscytacji	154
Zespół Wolffa-Parkinsona-White'a (zespół WPW)	154
Rytmy zastępcze	156
Wędrujący rozrusznik	156
Rytm węzłowy zastępczy	157
Rytm komorowy samorodny	157
Elektroterapia serca	157
Serce w różnych stanach chorobowych – <i>Leszek Giec</i>	162
Nadczynność gruczołu tarczowego	162
Niedoczynność gruczołu tarczowego	162
Choroby nadnerczy	163
Okres menopauzy	163
Serce hiperkinetyczne	163
Serce i układ krążenia u kobiet w ciąży – <i>Leszek Giec</i>	164
Wpływ zaburzeń elektrolitowych na układ sercowo-naczyniowy – <i>Leszek Giec</i>	164
Inne stany chorobowe serca – <i>Leszek Giec</i>	165
Nowotwory serca	165
Urazy serca	166
Zespół wypadania płatków zastawki dwudzielnej (zespół Barlowa)	166
Nerwice układu krążenia – <i>Leszek Giec</i>	166
Dystonia nerwowo-krążeniowa (tzw. nerwica serca, zespół Da Costa)	166
Zespół żołądkowo-sercowy Roemhelda	167
Zespół zatoki tętnicy szyjnej	168
Zespół płucno-sercowy. Serce płucne – <i>Tadeusz Mandeki</i>	168
Ostry zespół płucno-sercowy. Ostre serce płucne	169
Przewlekły zespół płucno-sercowy. Przewlekłe serce płucne	170
Pierwotne nadciśnienie płucne	173
Nadciśnienie tętnicze – <i>Tadeusz Mandeki</i>	173
Choroba nadciśnieniowa. Nadciśnienie samoistne. Nadciśnienie pierwotne	182
Choroby naczyń – <i>Leszek Giec</i>	196
Miażdżycę tętnic	196
Choroby naczyń obwodowych – <i>Tadeusz Mandeki</i>	198
Postępowanie w nagłym zatrzymaniu krążenia (resuscytacja) – <i>Leszek Giec</i>	207

II. Choroby układu oddechowego – *Wacław Droszcz* 215

Choroby płuc i dolnych dróg oddechowych	216
Niewydolność oddechowa	216
Zaburzenia oddychania podczas snu	219
Ostre zapalenie oskrzeli	221
Przewlekła obturacyjna choroba płuc	222
Rozstrzenie oskrzeli	230

Pylica płuc	233
Śródmiąższowe choroby płuc	233
Sarkoidoza	236
Zapalenie płuc	238
Ropień płuc	247
Grzybice płuc	248
Pasożytnicze i pierwotniakowe choroby płuc	250
Chemiczne zapalenie płuc	252
Nowotwory płuc	253
Zator i zawał płuc	259
Pierwotne nadciśnienie płucne	262
Rzadsze choroby płuc	262
Choroby opłucnej	265
Wysiękowe zapalenie opłucnej	265
Odma samoistna	268
Ropniak opłucnej	269
Zwłóknienie klatki piersiowej	270
Nowotwory opłucnej	271
Choroby śródpiersia	271
Przesunięcie śródpiersia	271
Zapalenie śródpiersia	272
Guzy śródpiersia	272
Odma śródpiersia	273
Choroby klatki piersiowej	273
Tylno-boczne skrzywienie kręgosłupa	274
Choroby przepony	274
Przepuklina przeponowa	274
Porażenie przepony	275
Ropień podprzeponowy	275
Polekowe choroby narządu oddechowego	276

III. Choroby układu trawiennego – Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński, Andrzej Nowak 279

Choroby przełyku – Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński	280
Wiadomości wstępne	280
Diagnostyka przełyku	282
Przepuklina rozworu przełykowego	283
Uchylek przełyku	284
Zwężenie przełyku, pierścienie i błony przełykowe	285
Zaburzenia motoryki przełyku	285
Ciało obce w przełyku	288
Zapalenia przełyku	289
Oparzenie przełyku	294
Pourazowe choroby przełyku	295
Żylaki przełyku	296
Nowotwory przełyku	298
Choroby żołądka – Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński	301
Wiadomości wstępne	301
Diagnostyka żołądka	307
Zaburzenia opróżniania żołądkowego	311
Zapalenie żołądka	312

Wrzód żołądka. Wrzód dwunastnicy (choroba wrzodowa)	316
Zespół Zollingera-Ellisona	325
Dyspepsja czynnościowa	327
Nowotwory żołądka	328
Bezoar	337
Ciało obce	338
Krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego	338
Choroby jelita cienkiego – <i>Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński</i>	341
Wiadomości wstępne	341
Najważniejsze badania dodatkowe	345
Zaburzenia rozwojowe	347
Uchyłki	347
Zaburzenia trawienia i wchłaniania w jelicie	348
Choroba trzewna	348
Zapalenia jelita cienkiego	351
Choroba Leśniowskiego-Crohna	356
Nowotwory	360
Enteropatia z utratą białka	362
Niedokrwienność choroby jelit	363
Niedrożność jelit	364
Zespół krótkiego jelita	366
Zespół rozrostu bakteryjnego	367
Choroby jelita grubego – <i>Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński</i>	367
Wiadomości wstępne	367
Diagnostyka chorób jelita grubego	369
Zaburzenia rozwojowe	370
Zaparcie nawykowe	371
Uchyłkowatość jelita grubego	372
Zespół jelita drażliwego	373
Nieswoiste zapalne choroby jelit	375
Inne zapalenia jelita grubego	381
Endometrioza jelitowa	383
Polipy jelita grubego	384
Nowotwory złośliwe jelita grubego	387
Choroby odbytu	390
Choroby otrzewnej – <i>Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński</i>	391
Wiadomości wstępne	391
Zapalenie otrzewnej	392
Zrosty otrzewnowe	399
Choroby wątroby i dróg żółciowych – <i>Ewa Nowakowska-Duława, Kornel Gibiński</i>	399
Wiadomości wstępne	399
Diagnostyka wątroby i dróg żółciowych	401
Ostre wirusowe zapalenie wątroby	406
Ostra niewydolność wątroby	413
Przewlekłe zapalenie wątroby	415
Stłuszczenie wątroby	423
Alkoholowa choroba wątroby	424
Marskość wątroby	425
Zespół Budda-Chiariego	433
Hiperbilirubinemia czynnościowa	433
Zmiany ogniskowe wątroby	434
Transplantacja wątroby	437

Kamica żółciowa	438
Zaburzenia motoryki dróg żółciowych	448
Nowotwory układu żółciowego	449
Choroby trzustki – <i>Andrzej Nowak</i>	452
Wiadomości wstępne	452
Diagnostyka chorób trzustki	456
Zapalenie trzustki	458
Przewlekłe zapalenie trzustki	466
Torbiele i torbiele rzekome trzustki	472
Włóknjące torbielowate zapalenie trzustki	475
Nowotwory trzustki	476

IV. Choroby nerek i dróg moczowych – *Franciszek Kokot* 487

Fizjologia nerek	488
Uwagi wstępne	488
Rola nerek w regulacji składu i objętości płynów ustrojowych	488
Regulacja izotonii płynów ustrojowych	489
Regulacja izowolemii	489
Rola nerek w gospodarce wodno-elektrolitowej	491
Rola nerek w gospodarce kwasowo-zasadowej	494
Nerka jako narząd wewnątrzwydzielniczy	495
Badania czynności nerek	496
Podstawy rozpoznawania chorób układu moczowego	499
Wywiady	499
Badanie fizykalne	499
Badania pracowniane	500
Badania obrazowe	509
Biopsja nerki	511
Poszczególne zespoły chorobowe i choroby nerek	512
Przewlekła niewydolność nerek	512
Ostra niewydolność nerek	529
Choroby kłębuszków nerkowych (glomerulopatie)	540
Cewkowo-śródmiąższowe zapalenie nerek	564
Tubulopatie	576
Zakażenie dróg moczowych	578
Nefropatia zaporowa	580
Kamica moczowa	582
Torbiele i torbielowatość nerek	586
Gębczałość rdzenia nerek	589
Nowotwory nerek	589
Nefropatie naczyniowe	590

V. Choroby układu ruchu – *Hanna Chwalińska-Sadowska* 601

Definicja i klasyfikacja chorób układu ruchu	602
Etiopatogeneza, patomorfologia i patofizjologia	602
Badanie chorych z objawami ze strony układu ruchu	608
Reumatoidalne zapalenie stawów	612
Zespoły towarzyszące reumatoidalnemu zapaleniu stawów	626
Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów	628
Choroba Still'a z początkiem u osób dorosłych	631

Seronegatywne zapalenie stawów i kręgosłupa	631
Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa	632
Łuszczycowe zapalenie stawów	635
Zespół Reitera	636
Choroba Behçeta	637
Zapalenie stawów towarzyszące różnym postaciom trądziku	637
Zapalenie kostno-stawowe towarzyszące zmianom krostkowym dłoni i stóp	637
Zapalenie stawów obwodowych i(lub) kręgosłupa towarzyszące wrzodziejącemu zapaleniu jelita grubego, chorobie Leśniowskiego-Crohna i chorobie Whipple'a	638
Reaktywne zapalenie stawów po zakażeniach bakteryjnych jelit	638
Objawy stawowe w układowych chorobach tkanki łącznej	639
Odczyny stawowe w chorobach zakaźnych	640
Zapalenie stawów wywołane przez znane drobnoustroje	641
Choroba zwyrodnieniowa stawów i kręgosłupa	643
Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych. Koksartroza	648
Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych. Gonartroza	649
Choroba zwyrodnieniowa stawów rąk	650
Zmiany zwyrodnieniowo-wytwórcze kręgosłupa	650
Tak zwany reumatyzm pozastawowy, czyli reumatyzm tkanek miękkich	652
Zespół algodystroficzny (choroba Sudecka)	654
Wrodzone choroby tkanki łącznej	655
Niedoskonałe tworzenie kości	655
Zespół Ehlersa-Danlosa	655
Zespół Marfana	656
Metaboliczne choroby kości	657
Objawy kliniczne i badania pomocnicze w chorobach metabolicznych kości	659
Osteoporoza	660
Osteomalacja	668
Rzadko występujące, genetycznie uwarunkowane lub nieznanego pochodzenia choroby kości	671
Choroba Pageta	671
Włóknista dysplazja kości	672
Choroby mięśni	673
 VI. Choroby układu krwiotwórczego – Jerzy Hołowiecki	 675
Fizjologia układu krwiotwórczego	676
Podstawowe wiadomości o hematopoezie	676
Szpik kostny	677
Regulacja hematopoezy	678
Podstawowe badania hematologiczne	683
Choroby układu czerwonekrwinkowego	685
Erytropoeza w warunkach fizjologicznych	685
Zasady badania układu czerwonekrwinkowego	688
Niedokrwistości	688
Stany przebiegające ze zwiększeniem liczby erytrocytów i schorzenia rozrostowe układu erytroblastycznego	715
Choroby układu granulocytowego	717
Charakterystyka komórek układu granulocytowego	717
Wrodzone anomalie granulocytów	720
Zmiany odczynowe w układzie granulocytowym	720
Neutropenie wrodzone	722

Neutropenie nabyte	723
Zaburzenia czynności granulocytów	727
Zespoły mielodysplastyczne	727
Białaczki	731
Etiopatogeneza	731
Podział białaczek	734
Choroby mieloproliferacyjne	763
Przewlekła białaczka granulocytowa (przewlekła białaczka szpikowa)	764
Czerwieńca prawdziwa	768
Przewlekła mielofibroza (osteomielofibroza, osteomieloskleroza)	769
Samoistna nadpłytkowość	770
Przewlekła białaczka mielomonocyтова (CMML)	771
Białaczka eozynofilowa i zespół hipereozynofilowy (HES)	771
Choroby układu limfocytowego	772
Układ limfocytowy	772
Badania limfocytów	778
Ogólny podział chorób układu limfocytowego	778
Choroby przebiegające ze zmianą liczby limfocytów we krwi obwodowej	778
Limfocytoza	782
Choroby, których głównym objawem jest powiększenie węzłów chłonnych	784
Chłoniaki złośliwe i inne nowotwory układu limfocytowego	787
Klasyfikacja nowotworów układu limfatycznego wg WHO	789
Charakterystyka kliniczna chłoniaków	791
Grupa chłoniaków o mniejszej złośliwości	792
Chłoniaki o większej złośliwości	799
Zasady leczenia chłoniaków	801
Choroba Hodgkina. Ziarnica złośliwa	804
Stany manifestujące się zaburzeniami syntezy immunoglobulin	810
Stany niedoboru immunoglobulin	810
Stany charakteryzujące się zaburzeniami syntezy immunoglobulin, czyli tzw. gammopatie (paraproteinemie)	810
Choroby śledziony	818
Zespół dużej śledziony (hipersplenizm)	819
Splenektomia	819
Przeszczepianie szpiku	820
Rodzaje transplantacji szpiku	820
Metodyka transplantacji szpiku	821

Skorowidz	I
----------------------------	----------